

Till Arkeologiska Kommissionen.

Härhos får jag till Arkeologiska Kommissionen ingifva redogörelse för resultaterna af den resa, hvilken jag enl. Kommissionens på senaste sammanträde fattade beslut företagit till Kiukais kapell.

Det raserade kumlet å Uusi Heiska hemman i Panelia by befinner sig å en ungefär 80 meter lång, 20 meter bred och knappt 2 meter hög stenbacke invid smeden Eklunds torp. Kumlets vidd synes varit vidpass 7 met. i genomskärning och har det samma att döma af de med laf betäckta stenarne, för längre tid tillbaka blifvit så förstördt, att tillochmed ett vant öga deri ej med säkerhet skulle kunnat se ett grafkummel. Den 3,70 m. långa 70 å 90 ctm. breda och knappt 50 ctm. höga kistan stod i midten af röset och hade varit fylld med bullersten. Af dess upprättstående väggstenar fanns på ena sidan 3 qvar, på den andra 4. Bottnet såväl innan- som utanför kistan undersöktes men innehöll ingenting af värde för fornkunskapen. Tillochmed de benbitar hvilka folkskolläraren Ikonen funnit och hvilka ännu lågo kvar på en sten, voro icke brända, och anser jag dem under senare tider hafva kunnat emellan stenarne på kistans botten nedfalla. Möjligt är dock att gruset innanför kistan innehöll någon mängd aska.

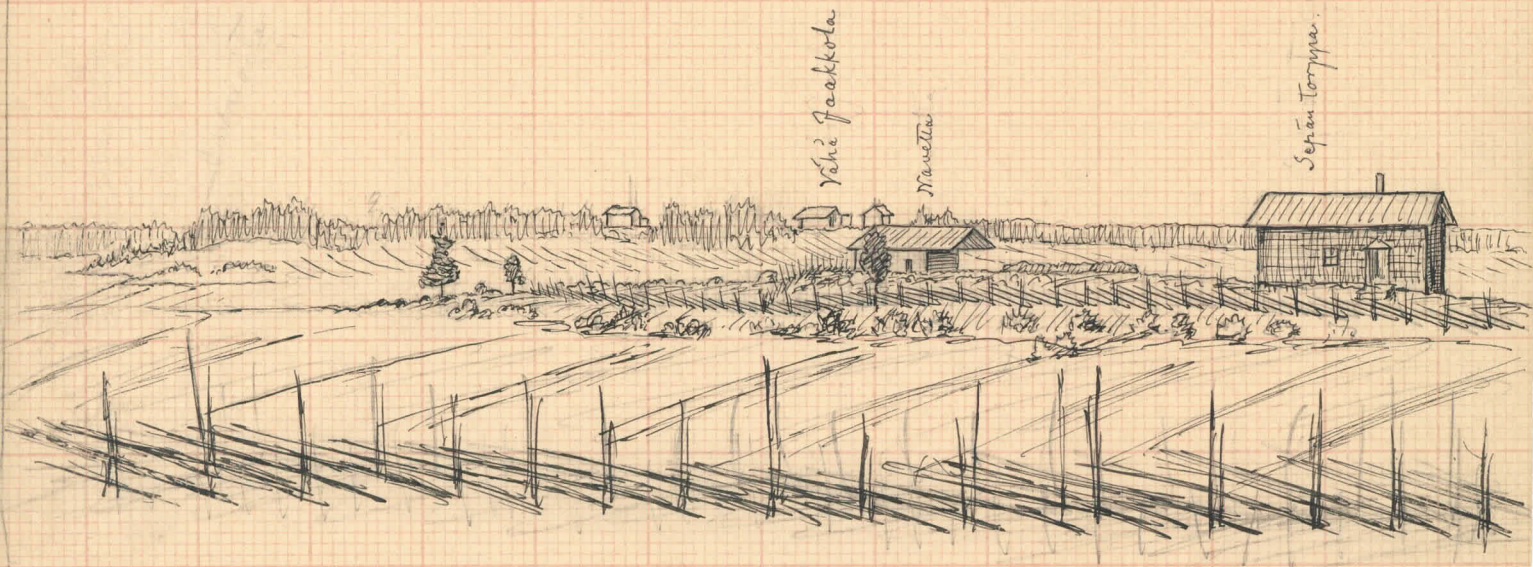
Ett annat något mindre kummel stod bredvid det föregående, men befanns vid undersökningen innehålla hvarken kista, ben eller fornsaker.

Helsingfors den 2 Oktober 1889.

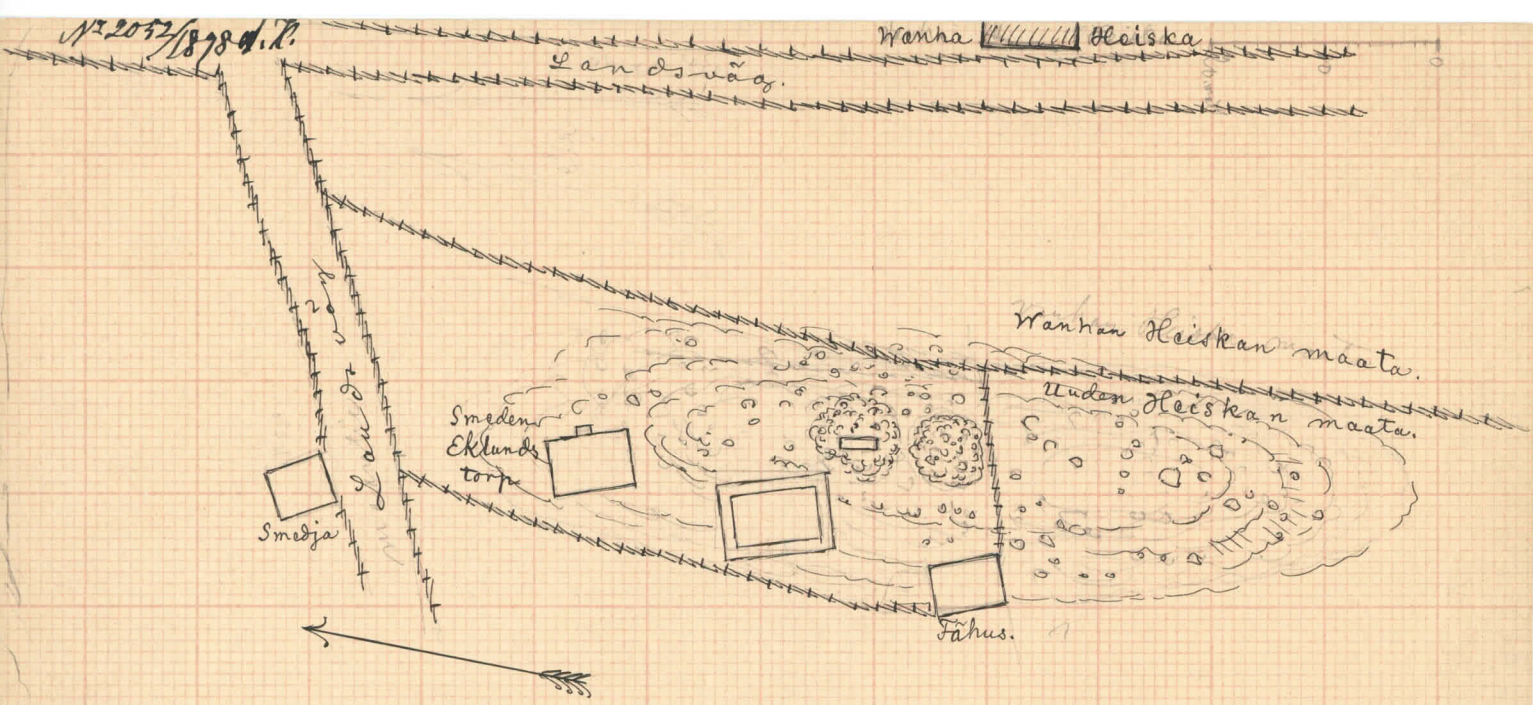
Hjalmar Appelgren.

*Original-
Euran
Kapellassa.*

N:o 2052/1898 A. N.

Seppä Eklundin torppanpaikka Uuden Heiskan maalla. Panclian kyl.
 Kiukais.
 Hj A 1889.

Rauniot Seppä Eklundin torpan visiossa
 Uuden Heiskan maalla Panclian kylässä Kiukaisissa.
 Rauniot Uuden Heiskan maalla Panclian kylä.
 Hj Aⁿ 1889.

N° 2082 A. K.
1898

H: Appelgren 31/4 1898 M

Kto v. t. vattisarkeslaagim kirjettä 2 p. Lokak. 1889

N° 637 Ark. Komm^{le}, joka kertomus on täydelli-

Kiukais. Lempi kuin tämä jonka olen

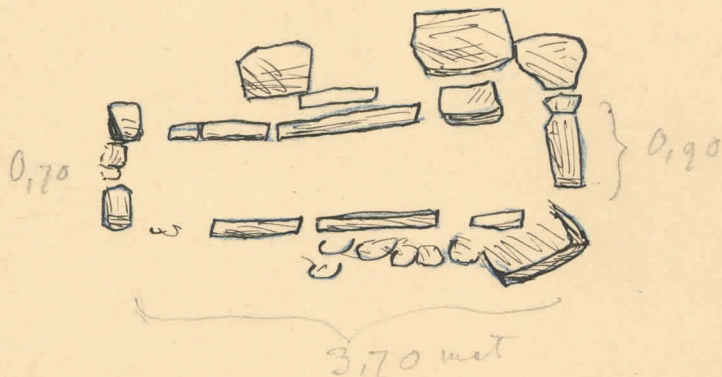
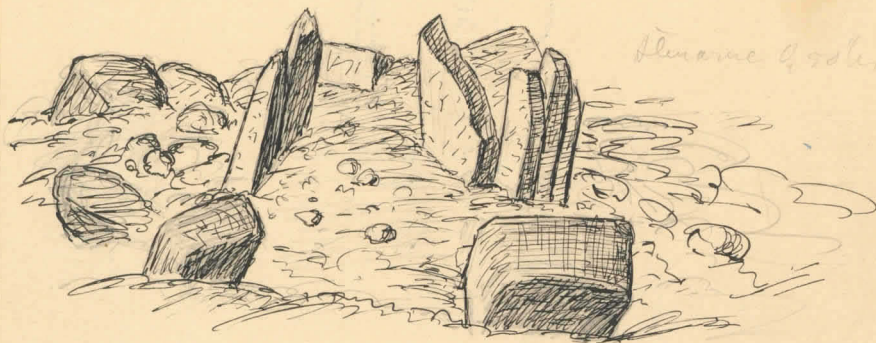
Panelia by. Ulusi Heiska hmn. 15/11 1909 H: A. K.

Emellan den 18 och 22 September 1889 gjorde jag på Ark. Kommissionens uppdrag en resa till Panelia by i Kiukais kapell, för att närmare undersöka ett a' Ulusi Heiska hemmans mark befintligt stenröse, som redan blifvit till hälften förstördt. Röset låg några tiotal meter väster om Wanka Heiska gård, invid smeden Eklunds torp, på en af åkrar omgifven låg och af sten öfversälad backe af ungef. 90 meters längd fr. N-S. och 20 meters bredd och cirka 3 meters höjd. De på backen befintliga, närmast röset belägna byggnaderna voro en ny stengrundval och ett litet fähus af trä.

Rösets ursprungliga storlek kunde icke mera till fullo bestämmas, men synes varit cirka 7 a' 10 met. i diameter. Den rektangulära stenkistan låg öppen och var 3,70 m. lång, i ena ändan 0,70, i den andra 0,90 m. bred. De på kant resta hållarne, som bildade kistans väggar, voro 0,50 m. höga; några voro kullfallna. Kistans och hela rösets botten undersöktes, men inga andra fynd än brända benskärfor anträffades.

Föder om detta röse låg ett annat, som också till det yttre föreföll konstgjordt; ungef. 6 met. i diam. Äfven detta lät jag undersöka, men kunde här icke finna några bevis för att röset skulle varit en begravningsplats.

N° 2092
1898 A. R.

Kiviarkku rauniossa seppä Eklundin
torpan vieressä Uuden Heiskan
maalla Panlian kylässä Niukaisessa.